

Vraag nr. 121
van 18 februari 2005
van de heer GILBERT VAN BAELEN

Geweld op school – Cijfermateriaal

Er is geen onderwerp binnen het onderwijs zo geliefd bij de buitenwereld als geweld op school. Elk incident – en elk incident is er één te veel, laat daar geen twijfel over bestaan – wordt breed uitgesmeerd op de belangrijkste pagina's van de kranten en ook de journaals op tv berichten meestal zeer uitgebreid over dit thema.

Enkele jaren geleden werd er door onderzoekers van de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) onderzocht hoe het objectief en subjectief stond met het geweld op school. Men legde cijfermateriaal over alle vormen van geweld en antisociaal gedrag naast een bevraging naar het gevoel van onveiligheid bij leerkrachten. Samengevat concludeerde men toen dat scholen redelijk veilige werkomgevingen zijn in vergelijking met andere werkomgevingen en de maatschappij in het algemeen, maar dat het gevoel van onveiligheid bij leerkrachten hoger ligt dan de objectieve cijfers over geweld op school zouden kunnen aangeven.

Sinds dat onderzoek – waar trouwens weinig interesse voor bestond wegens te weinig spectaculair – wordt er haast maandelijks door een journalist of een geïnterviewde betrokkene beweerd dat het de spuigaten uitloopt met het geweld op school.

1. Is er ander en misschien recenter cijfer- en of onderzoeksmateriaal beschikbaar dan het onderzoek van professor Walgrave en mevrouw Vettenburg waaraan ik refereerde?

Zo ja, wat zijn de conclusies van dat nieuw materiaal?

Zo neen, plant de minister een opvolgingsonderzoek van dit OBPWO-onderzoek (onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek)?

2. Zijn er signalen vanuit koepels of vakorganisaties over een recente toename van geweld op school?
3. Zijn er cijfers beschikbaar van verzekeringsmaatschappijen over geweld op school in het kader van verzekeringspolissen?

4. Zijn er cijfers beschikbaar van politiediensten over interventies op of in de buurt van scholen?

Antwoord

1. Na het onderzoek van Walgrave en Vettenburg werd geen nieuwe opdracht gegeven voor het actualiseren van cijfergegevens inzake geweld op school. In overleg met mijn administratie zal ik bekijken of het in het totale kader van beleidsrelevante informatie opportuun is om hiervoor een monitoringinstrument te ontwikkelen. Daarbij zal ik rekening moeten houden met de kostenefficiëntie. We moeten goed overwegen welk soort monitoringinstrument het meest aangewezen is in het kader van de beleidsopvolging van een dossier waarvan we sterk vermoeden dat het in omvang beperkt is.

Dat we de evolutie inzake geweld op school (nog) niet cijfermatig laten monitoren, betekent uiteraard niet dat er geen beleid rond ontwikkeld wordt. Een dossier als "geweld op school" kunnen we niet geïsoleerd benaderen. Daders van schoolgebonden delicten zijn meestal verwikkeld in een complex probleem van spijbelen en antisociaal gedrag op school en niet zelden hebben ze ook al een problematische schoolloopbaan achter de rug. Het aanpakken van schoolverzuim, spijbelen en antisociaal gedrag moet deel uitmaken van een integraal beleid dat uiteindelijk gericht is op een belangrijke doelstelling "Zorgen voor de talentontwikkeling van alle jongeren" (zie Beleidsnota – *Stuk 156 (2004-2005) – Nr. 1 – red.*). Op dit ogenblik is het departement volop bezig met een evaluatie van het huidige spijbelbeleid met het oog op nieuwe of aanpassing van de bestaande regelgeving. Tegelijk werken we aan projecten met herstelgericht groepsoverleg in het onderwijs. Medewerkers van mijn kabinet en van het departement werken nu al mee aan een werkgroep rond het spijbelbeleid in de stad Antwerpen. Het gaat om een initiatief dat uitgaat van de stedelijke overheid en dat optimalisering van de al doorgedreven spijbelwerking in de stad tot doel heeft.

2. In standpunten van de vakorganisaties en koepels heb ik recentelijk geen signalen inzake een toename van het geweld op school ontvangen.

3. De specifieke beroepsverzekeringspolissen voor leerkrachten die op de verzekeringsmarkt te vinden zijn, dekken niet exclusief gevallen van geweld op school. Het gaat meestal ook om een vorm van burgerlijke aansprakelijkheid. Navraag bij een belangrijke speler op het veld leert dat op een totaal van ongeveer 8.800 afgesloten polissen bij Nederlandstaligen, jaarlijks maar een vijftal aangiften onder de noemer "geweld op school" thuishoren en dat het dan meestal om lichte gevallen gaat. Vanuit deze sector krijg ik het signaal dat er de laatste jaren zeker geen abnormale toename van gevallen van agressie op school vast te stellen is.

De administratie is niet in het bezit van een systematisch overzicht van de gevallen van agressie van leerlingen tegen leerkrachten omdat scholen niet verplicht zijn dit aan het departement Onderwijs te melden. Enkel indien een voorval fysieke letsels bij een personeelslid nalaat, kan dit als arbeidsongeval worden aangegeven. Deze cijfers worden hieronder weergegeven en geven een indicatie van daden van fysiek geweld tegenover leerkrachten/personeelsleden op school. Het betreft hier de aan het departement aangegeven arbeidsongevallen waarvoor mogelijk een derde aansprakelijk kan gesteld worden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen daden van agressie op school tegen personeelsleden van de school gepleegd door leerlingen, door familieleden van leerlingen of door derden (onbekenden, ex-leerlingen, collega's, ...). Gezien de omvang van de populatie van leerkrachten kunnen op basis van deze getallen, die schommelen tussen 35 en 45 gevallen, geen significante stijgingen aangetoond worden.

	2001	2002	2003	2004
door leerlingen	36	27	30	38
door verwanten van leerlingen	/	4	3	3
door derden	2	4	2	4

4. Uit recente criminaliteitsstatistieken van de federale politie op landelijk niveau blijkt dat het niet mogelijk is interventies op of in de

buurt van scholen als dusdanig op te volgen. De vragenlijst van de veiligheidsmonitor die de federale politie gebruikt, laat niet toe afzonderlijke analyses op schoolgebonden geweld uit te voeren.